

עבירת תקיפה סתם - בן או בת זוג

תקיפה סתם היא הקלה ביותר מבין עבירות התקיפה המפורטות בחוק העונשין. יחד עם זאת, עדיין מדובר בעביר פלילית חמורה, שיכולה להתקיים תחת נסיבות "פעוטות" לכאורה כמו ליטוף, טפיחה או יריקה, ועלולה להוביל אפילו לשנתיים מאחורי סורג ובריח. לכן, חשוב להבין את משמעותה של עבירה זו, ואת השיקולים שמפעיל בית המשפט בעת הדיונים בה. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירת תקיפה סתם ומרכיביה וכן כיצד צריך לנהוג עם קבלת כתב אישום והזמנה למשפט.

עבירת תקיפה מהי?

כאמור, חוק העונשין מגדיר מספר עבירות אכיפה חמורות יותר או פחות, כאשר "תקיפה סתם" היא הקלה מביניהן. בתוך כך, כל העברות מבוססות על הגדרת התקיפה הבסיסית, אשר מצויה בסעיף 378 לחוק: "המכה אדם, נוגע בו, דוחפו או מפעיל על גופו כוח בדרך אחרת, במישרין או בעקיפין, בלא הסכמתו או בהסכמתו שהושגה בתרמית- הרי זו תקיפה: ולענין זה, הפעלת כוח - לרבות הפעלת חום, אור, חשמל, גז, ריח או כל דבר או חומר אחר, אם הפעילו אותם במידה שיש בה כדי לגרום נזק או אי נוחות".

יסודות עבירת תקיפה סתם

מן ההגדרה הכללית והרחבה שלעיל ניתן לגזור מספר מסקנות. ראשית, שעל מנת לבצע עבירת תקיפה אין צורך כי יגרמו למותקף נזקים ממשיים כלשהם. כל הפעלה של כוח ובכל עוצמה בניגוד לרצון המותקף, או בהסכמתו שהושגה ברמייה, הינה עבירה פלילית. במילים פשוטות, גם משיכה בחולצה, טפיחה על השכם ואפילו ליטוף יכולים בנסיבות מסוימות להיחשב כתקיפה. עצם הפגיעה באוטונומיה של הפרט מהווה עבירה על החוק. שנית, המגע עם המותקף לא חייב להיות באמצעות הגוף בלבד, כך שאפילו יריקה היא תקיפה, אך אם אין כל מדע שהוא לא מדובר בעבירת תקיפה. למשל, אם הנאשם אמר לקורבן כי בכוונתו להרוג אותו או לפגוע בו בכל דרל אחרת, הרי שמדובר בעבירת איומים.

עוד מסקנה חשובה היא מבחן התוצאה: כפי שאמרנו, הפגיעה באוטונומיה מהווה עבירה על החוק, ולכן אין זה משנה אם הפגיעה באמת גרמה לנזקים, לכאבים או לאי נוחות. מדובר בנקודה מהותית שכן משקל גדול מונח בתביעות אלו על הרגשותו של המותקף. לדוגמא, ייתכן שאדם משך בחולצתו של אחר בלהט ויכוח וקרע אותה, מבלי לגרום כל נזק משמעותי לקורבן מבחינה פיזית, ולדעתו של התוקף היה זה אירוע שולי לחלוטין. יחד עם זאת, מספיק שהקורבן יחוש באי נוחות על מנת להפוך את האירוע לפלילי.

איך ניתן לאבחן מהי תקיפה קלה או חמורה והאם רק "דחיפה קלה" שלא גרמה לחבלה תיחשב לתקיפה?

נתחיל מזה שלא מדובר במשהו משמעותי אלא עניין פעוט וכאן הכוונה היא לתקיפה סתם ללא גרימת נזק למותקף, אך המחוקק לא יוצר איפה ואיפה בין התוקפים השונים לשאר המותקפים ואדם נורמטיבי ללא עבר פלילי שכלל אינו התכוון לתקוף ובלהט הרגשות הוציא פורקן רגשי בדמות "דחיפה קלה ללא גרימת נזק", יוכל למצוא עצמו בהליך פלילי המתנהל נגדו ובחזקת נאשם.

תאמינו או לא, במרבית המקרים המותקפים הם אלו שקובעים את מידת הדין וחומרת המעשה בהתאם לתלונתם והצגת הסיטואציה לאנשי אכיפת החוק שקובעים אם אכן בוצעה עבירה משמעותית. תדמינו שדחפתם ולא הכאבתם, רק יצרתם תחושה לא נוחה ואפילו לא מאיימת כלפי הצד השני שהמשיך בויכוח מולכם ולא נסוג, אך הוא שחקן דרמטי ולאחר יומיים מהמקרה מחליט להגיש

נגדכם תלונה על תקיפה כתוצאה מנקמה, גם אם זה היה חלש יותר מלחיצת יד תמימה, אתם יכולים למצוא את עצמכם בחזקת נאשמים ואיום המאסר ירחף מעל לראשכם.

תקיפה למעשה היא הכאת אדם, הפעלת כוח נגדו כמו למשל דחיפה, בין אם הדבר נעשה באופן שאפשר לו להתגונן על עצמו ובידיעתו ובין אם בעורמה ודרכי מניפולציה כדי לגרום לו לתחושה לא נוחה. ע"פ הגדרת המחוקק תקיפה כוללת בין היתר, הפעלת כוח כלפי הצד המותקף בשלל צורות כמו שימוש בחום לצרכי הרתעה, שימוש בגז, שימוש בריח או כל אמצעי אחר שיכול ליצור איום או לגרום נזק ותחושת חוסר אונים כלפי הצד המותקף. אם לא נגרמה חבלה לגופו של המותקף ייחשב הדבר כעניין פשוט יותר מקשת התקיפות הקיימת וייחשב כתקיפת סתם שהעונש המרבי העומד לצדה הנו מאסר של עד שנתיים מאחורי סורג ובריח.

החבל הדק העובר בין עבירת תקיפה סתם ליתר עבירות התקיפה

כל פעולה הגורמת לחבלה לצד השני, גם אם לא נעשה הדבר בכוונה או אף רק לשם הבדיחותא, יכולה להסלים בקלות עד לכדי הגשת תלונה במשטרה ופתיחה בהליך פלילי כנגד המבצע. גרימת נזק או שבר ברגל היא למעשה חבלה אמיתית ומוחשית אותה ניתן להוכיח בקלות והיא מוגדרת כתקיפה הגורמת חבלה של ממש ובשונה מתקיפה סתם ללא הוכחת נזק פיזי, כאן הדין מחמיר יותר עם הנאשמים והעונש המקסימלי לעבירה שכזאת עומד על 3 שנות מאסר.

בעקבות גל האלימות הגואה במדינה בין אם מדובר באלימות בתוך המשפחה ובין אם מדובר באלימות כלפי כל אדם פרט למקרי אלימות חבלני עוינת, מתייחסים המחוקק, רשויות האכיפה והשיפוט בחומרה יתרה ומטילים סנקציות עונשיות מהחמורות והקשות ביותר, הן למען "יראו ויראו" והן לשם ההרתעה והחינוך לעתיד. חלק מצורות הענישה הינן ליישם את מה שכתוב בספר החוקים ולשלוח למאסר ממושך הקבוע בחוק, גם אם מדובר בעבירה ראשונה ולעיתים נוסף על זה קנס כספי גבוה, גם אם מדובר בעבירה ראשונה, ללא כוונה זדונית או כוונה תחילה.

כאן במקרים מהסוג הזה, חייבים להיוועץ באופן מיידי, בשירותי עורך דין פלילי שבמרבית המקרים יוכל להגיע להסדר ואף למחוק לכם את הרישום הפלילי ולהימנע מהגשת כתב אישום, מה שיכול להרוס לכם את העתיד האישי או הקריירה סטי ויהיה קשה לתקן לאחר מעשה.

קחו מקדם ביטחון מראש ושמרו לעצמכם בסלולרי מספר טלפון קבוע של עורך דין פלילי, גם אם אתם נחשבים לנורמטיביים וכאלו שתחום הפלילי רחוק מהם.

מה העונש על תקיפה סתם?

אמנם, תקיפה סתם היא הקלה ביותר במדרש עבירות התקיפה, אך אין בכך לומר שתוצאותיה קלות או פשוטות מבחינת החשוד. מדובר בהליך פלילי שאינו נעים, לשון המעטה, הכולל חקירה במשטרה, רישום פלילי על השלכותיו, דיונים בבית המשפט, וכמובן גם ענישה מרבית העומדת על עד **שנתיים מאסר**. אמנם, במקרים רבים תיגזר הענישה המרבית (בכך נעסוק בהמשך), אך עדיין מדובר בכתם אישי וחברתי, בביצוע תסקיר מבחן, בדיונים משפטיים, ובסנקציות כגון צווי הגנה והרחקה, עבודות לתועלת הציבור, פיצוי של הקורבן ועונשי מאסר על תנאי ומאסר בפועל לתקופות משתנות. יתר על כן, תחת נסיבות מסוימת הופכת תקיפה סתם לתקיפה חמורה יותר, כמו בדוגמאות הבאות:

1. תקיפת עובד ציבור - כמו שוטר, רופא, עובד סוציאלי או פקח, עומד העונש המרבי על **5 שנות מאסר**.

2. תקיפה חבלנית - במידה שהתקיפה הותירה צלקות פיזיות על גוף המותקף (כולל שריטה, שפשוף קל או שטף

(דס), עומדת הענישה המרבית על **3 שנות מאסר**.

3. תקיפה על ידי יותר מאדם אחד - אלו נסיבות מחמירות שעונשן המרבי הוא 4 שנות מאסר, ובמקרה שהמותקף הינו בן משפחה **6 שנות מאסר**.

4. תקיפה של בני זוג - זוהי תקיפה של בני זוג קבועים, ידועים בציבור וכן הלאה, אשר הענישה עליה עומדת על **3 שנות מאסר**.

5. תקיפה לשם פגיעה - מדובר בתקיפה שתוכננה וכוונה מראש למען פגיעת האחר, אשר עונשה המרבי הוא **3 שנות מאסר** ללא קשר לתוצאות האירוע. עונש דומה מוטל על תקיפה המבוצעת לצורך ביצוע עבירת פשע, גניבה או התנגדות למעצר.

6. תקיפות במשפחה - העיקרון המנחה בכלל עבירות התקיפה במשפחה, הוא הכפלה של הענישה המרבית. כלומר, אם בוצעה תקיפה סתם כנגד בת זוג, אח או הורה, תעמוד הענישה על **4 שנות מאסר**. במידה והתקיפה גרמה לחבלה העונש צפוי לזנק לעד **6 שנות מאסר**.

שיקולי ענישה

כאמור, במקרים רבים לא יטיל בית המשפט את הענישה המקסימאלית בגין תקיפה סתם, ולמעשה מרבית התיקים מסתיימים בעונש מאסר על תנאי. שיקולי בית המשפט נעים באופן כללי בין עיקרון ההרתעה וההגנה על הקורבנות, ובין שיקומו של התוקף ומידת הפגיעה בו. בתוך כך, נבחנות הנסיבות של כל מקרה לגופו, כגון הנסיבות שהביאו את התוקף לביצוע מעשיו, אמינות העדויות והראיות שהובאו, הודאה באשמה, הבעת חרטה מצד הנאשם ולקיחת אחריות על מעשיו, נכונות לפצות את הקורבן, אילו נזקים נגרמו למתלונן, עברו הפלילי של התוקף, מצבו הכלכלי, המשפחתי, הבריאותי והאישי, ועוד. כאמור, חשיבות גדולה מאוד ישנה לנסיבות ותוצאות האירוע, שיכולות להפוך תקיפה סתם לאישום חמור בהרבה. מעבר לכך, תפקיד מרכזי עשוי להינתן לתסקיר מיוחד הנעשה על ידי שירות המבחן.

תסקיר שירות מבחן

בעת הדיונים המשפטיים יכול לבקש נאשם שהביע חרטה על מעשיו לבצע תסקיר מטעם שירות המבחן, או שבית המשפט יכול להורות על כך בעצמו. התסקיר נעשה על ידי קצין מבחן, שהינו בעל מקצוע הקובע אם ניתן להקל או להמיר את עונשו של הנאשם, ובאיזו מידה. לדוגמה, התסקיר עשוי להמליץ על הפחתת תקופת המאסר, על הסתפקות במאסר על תנאי או עבודות לתועלת הציבור, או על ענישה שיקומית אחרת והשתתפות בטיפולים ובמסגרות תמיכה. זאת, באמצעות פגישות ומבחנים הבודקים את אישיותו של הנאשם, את לקיחת האחריות והחרטה על מעשיו, הפוטנציאל השיקומי שלו, השפעות הענישה על חייו ואישיותו כיום ובהווה, וכן הלאה.

חשוב להדגיש כי בית המשפט מקנה משקל נכבד לחוות הדעת המקצועית, ולעיתים קרובות יטה אל המלצותיה בבואו לגזור את הדין. יתר על כן, תסקיר חיובי מסייע לסנגורו של הנאשם לשכנע את גורמי התביעה להגיע להסדר טיעון מקל, ואת בית המשפט להקל בעונש. יחד עם זאת, התנהלות שגויה בעת ביצוע התסקיר (כגון אי שיתוף פעולה, או התנהגות אגרסיבית) עלולה בהחלט להרע את פני הדברים. לכן, חשוב מאוד לבצע סימולציות מקדימות עם עורך הדין על מנת להגיע לתסקיר רגועים יותר, ולהותיר רושם חיובי על קצין המבחן.

זומנתם לחקירה במשטרה או הוגש נגדכם כתב אישום על תקיפה סתם?

אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרתית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם הותרת רישום פלילי או אף שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות תקיפה מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין תקיפה סתם פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.